

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP.

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyed évre 1 frt 50 kr.

Megjelen minden **hétfőn** délben, **szerdán**, **pénteken** és **vasárnap** reggel.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Szerkesztőség:

Kossuth-utca Vojnich-palotában

Felölös szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY

Főmunkatárs:

Dr. RÉVÉSZ ERNŐ

Egyes szám ára 4 kr.
Hétfői szám 2 kr.

Nyitlőttér soronkint 20 krajczár

Szinügyi-bizottság — vagy igazgatóság?

Egy régi magyar közmondás szerint a sok bába között elvész a gyerek.

Ennek a közmondásnak az igazságát leginkább tapasztalhatjuk mostanában a szinügyi bizottságnál — ahol a sok tanácsadó között — elvész maga a szini művészet ügye.

Ezerszerre tapasztalt tény az, hogy az a háboru a melyet sok tábornok vezet, balul szokott kiütni, hogy mindig ajánlatosabb az, hogy az ügyvezetés minél kevesebb kézre bízassék.

Ott a hol sokan intézkednek, az intézkedések különfélesége rendszerint az ügy hátrányára van.

Mindezek a valóságok arra engednek következtetni, hogy egy bár kisebb számu de teljesen megbízható igazgató testület inkább volna hivatala szinügyünket vezetni, mint a soktagu bizottság, ahol a tagok nézetkülönbsége csak zavarólag hat az egyöntetűségre, a hol sokszor a véletlen hozza magával, hogy a gyűlésekről gyakran a bi-

zottság tagjainak nagyrésze elmarad és így csupa véletlenségből azok a tagok hoznak határozatot, akikre épenséggel a szinügy sorsát bízni nem lehetne.

Másrészt a fővárosi színházak vezetése is elég élénk példát szolgáltat arra nézve, hogy a szinügy vezetéséhez nemcsak hogy egy kisebb számu bizottság illetve igazgatóság is elegendő, de hogy ez egyetlen egy embertől is kitellik — feltéve, hogy az egy ember erre kellő szakértelemmel és jó akarattal rendelkezik.

A mi szinügyi bizottságunkat törvény konstruálta — és létesítik azért mert léteznie kell.

De ez a bizottság a saját maga jóakarataiból elhatározhatná azt, hogy olyan apró cseprű dolgokat, amelyek nálunk sokszor kabinet kérdéseket okoznak reá bízna egy kisebb számu csoportra sőt esetleg egy emberre is — és ezáltal elnére első sorban az ügy kezelésnél azt, hogy sokszor sürgős dolgokban nem kellene hetekig

várni az elintézésre és elnére azt hogy a saját kebelében nem merülnek fel folytonos differenciák és az annál indokoltabb volna, mert akkor a szinügy vezetésében is némileg egyöntetűséget lehetne elérni.

Nevezzük ezt intendaturának vagy igazgatóságnak — de megnyugtatóbb enne az ügykezelés sikerességére mint a közigazgatásilag már eo ipso nehézesnek megteremtett szinügyi bizottság testülete.

A közgyűlésnek módjában állana ezeken a bajokon segíteni feltéve hogy akar. Pedig akarnia kellene most amedőn már eléggé igazolva van az, hogy szinügyi bizottságunkban keresendő mindig a végső ok, amely az állandó perpatvarokat megteremti a színháznál

Ha jó az igazgató — rossz a társulat — ha az is jó akkor bizonyára a páholybérletkél találják a hibát, ha ezekkel is rendben vagyunk, akkor a műsor szerencsétlensége felett fognak a nyilvános és a nem nyilvános viták, szóval csak hibát találhatni

TÁRCZA.

A nőemancipáció.

(Gyónástéle.)

A „Bácskai Hírlap” eredeti tárczája.

A mai világban már egészen megszokott dolog a nők nyilvános szereplése és habár legtöbb uriember gúnyosan mosolyog is azok láttára, mi csak haladunk, haladunk, mert ez a jelző. Tovább, tovább, a csalogatva hivatgató, rózsákat ígérő, de töviseket termő uton amelyet a végzet jelölt ki számunkra, a mai kor szelleme nyitott meg előttünk és amelyen át el lehet jutni a félve remélt, de igazán egy nő által se óhajtott nőemancipációhoz.

Egy bölcs mondás azt tartja: A mit nem tudunk, az szép; a mit nem látunk az nagy; a mit sejtünk, az felséges; a mit bírunk az kicsiny, habár elérése egy életkorba került is. Ezt a bölcs igazságot napról napra van alkalmunk tapasztalni minden téren, mert ez a rettenetes küzdelem, amelyben önmagunkat igyekszünk megelőzni, csak abból a gyarló okból indul ki: a mit bízunk az kicsiny! Ez a fölfogás ugyan, — a korlátokon belül alkalmazva — igen hasznos lehet sok tekintetben; fölébreszti az ambíciót, serkenti a tehetséget stb. De legnagyobbbrészt káros hatása az ezen alapon indult erőszakos főrekvés,

mely a nők jogainak a férfakkal leendő egyenlősítését tűzte ki célul. Ezt pedig férfiak kezdték, vegyék a lelkükre! Részt akartak adni a küzdelemből s csak kószolót a jogokból. A nők pedig megkóstolva a küzdelemet, a jogokból akarnak részt, meglehet csak addig, míg meg nem kapják. Oh, mert birni azzal a mit sejtünk, felséges dolog lehet s hogy azt elérjük mi, hajt bennünket a vágy, a csiklandozó, ki nem elégitett kíváncsiság.

Mert hát igaz, szép dolog az a nyilvánosság — de csak ha dicsőséget terem. Amde mindenki számára nem virul babér és ez a nyilvános szereplés legtöbbször oldala. Itt kezdődik az a küzdelem, a melyhez a nők ha nem is gyávák, de gyöngék, mert a legérzékenyebb oldalukat érinti: a hiuságukat.

Ki ne szeretne például jó író lenni? Oh, de kit ne bántana ha egy-egy kedvenc eszméjét szépen megmosdatva, megtésztülve, hullámos arany hajába ragyogó selyem szalagot fonva, izléses, legújabb divatu csipkés ruhájába öltöztetve a „nyilvánosság” elé bocsátja s malatt gondolatban minden lépését szeretteljesen követi, a „közvélemény”, ez a fájó ostor, kiméletlenül sújtja agyon kedvencét.

Vagy némely esetben minden egyéb lehetőség hiányában, esetleg egy egy elhamarkodott buzdítás révén igyekszünk magunknak

hódítani a dicsőség egy parányi sugarát azt zsal, hogy küzdeleinket az engedetlen tollat és vergődésünket a magát csendes mederbe szorítani nem engedő, csapongó gondolatainkkal — nyilvánosság elé tárjuk; és ez az ostoba, folyton önmagunkkal foglalkozó, túlszerénységet szenvedő, de alapjában véve hiuságunkat legyezgető dicsériáda csak bosszankodásra fakasztja a szegény olvasót. De mi ezt nem akarjuk hinni, hisz buzdítva vagyunk hozzáértő, okos emberektől. Ez aztán elég ahhoz, hogy írjunk, írjunk, tücsköt, bogarat addig míg a goromba közlemény ki nem ábrándít vagy míg férjhez nem megyünk.

Hála Istennek, csakhogy ide értem! Ez a cél, az ok vagy akárhogy is mondjam, ez akarunk önálló, egyenlők, legfőképpen azonban ismertek lenni. Mert bizony, bizony gyöngék vagyunk mi arra, hogy a nyilvánosság hiuságunkat mélyen sértő csapásait sokáig elviselni tudnók; egészen addig, a meddig a rózsákat ígérő, töviseket osztó uton eljutnánk a hangzatos nőemancipáció rideg oszlopjához.

Egyelőre azonban szerepejünk (a cél szentesíti az eszközt) míg abba a boldog rérbé nem jutunk, a hol dicsőségünk elvitáztatlan eszközei várnak: a főkötő és a főzőkanál.

Denise.

a most zúgó, kiellen nagyvárosban, részvétlen kíváncsi emberek között, egyedül maradv szíve mérhetetlen sebével, roskadt aggságban térdre bukik egy tetem előtt: melyen keresztül: ugrál őt szidalmazva, egy asszony.

Livius.

Egy vasuti ör szomorú története.

A Budapest-zimonyi vasuti vonal utba éjti Szabadkát is, sőt Szabadkán vasuti orvos is van a kihez az utvonal e részének alkalmazottai betegségük esetén forduljanak részint gyógyíttatás, részint a szolgálathól való ideiglenesen felmentéshez szükséges bizonyítvány végett.

A Szabadka körül lévő 109. órházban Szekeres József vonalór lakott, aki a mult héten jelentkezett a vasuti orvosnál, dr. P. J.-nél, hogy beteg. Az orvos azonban Szekereset elküldte azzal, hogy csak tettei magát, semmi baja, csak pihenni akar.

A vonalór, — ki igazán beteg volt, sápadtan, zihálva, dolgozott tovább, míg nem a vasuti osztálymérnök látva, hogy Szekeres tényleg nagyon rosszul van, két napra szabadságot adott. Szekeres hazament lefeküdt, és — harmadnapra meghalt.

Ez a tényállás. Így adták azt elő nekünk, azok kik szerkesztőségünkben megjelentek elpanaszolni ezt az ügyet, így mesélték el, és így is van. És meséltek másról is, panaszok voltak egyéb hiányok miatt is.

Sokat lehetne beszélni a szegény Szekeres szomorú történetéről, sokat lehetne beszélni arról, hogy a szakértő szeme mért nem veszi észre a betegséget, melyről neki panaszok voltak holott az osztálymérnöknek mint nem szakértő embernek szeme meglátja a pusztító betegség nyomait annélkül, hogy arra figyelmét felhívta volna, — a sápadt arcon.

Sokat lehetne erről beszélni, de mi tárgyilagosan akartuk ismertetni az ügyet, megírván, hogy 109. számú volt az órház, hogy Szekeres József a szerencsétlen ember neve, akit a vasuti orvos Dr. P. J. egészségének declarált, hogy az osztálymérnök látta meg rajta hogy baja van, hogy 11-én jelentkezett a drnál, hogy 13-án meghalt, szóval mindent tárgyilagosan részrehajlatlanul.

Az esetnek ügyis folytatása lesz, majd akkor visszautalunk mostani cikkünkre.

L.

Különfélék.

— **Számonekérésék.** Tegnap és tegnapelőtt végezte be a vizsgálatait. Tagjai voltak: Schmausz Endre főispán vezetése alatt, a városi tanács, a közgyűlés részéről Farkas Zsigmond, Kovacsics Ágoston és Györffy Géza pénzügyigazgató Zomborból.

— **Abbanmaradt fáklyásmenet.** A szabadkai önszegélyző és jótékonyági egyesület Hartmann Rafaelné az egylet érdeműs elnöknőjének tiszteletére f. hó 27-én fáklyásmenetet akart rendezni. A főkapitányság azonban megtagadta az engedélyt azzal az indoklással, hogy az szocialista tüntetésnek adhat alkalmat.

— **Hivatalos helyiségek kibővítése.** A zombori m. kir. posta és táviradhivatal helyiségeinek kibővítése végett (előirányzat 2567 frt 80 kr), a m. kir. államépítészeti hivatalban Zomborban f. é. január hó 15-én volt a versenytárgyalás. Ajánlatot Bernhardt Károly (Zombor) 14.8 százalék, Jelmeck Ferencz (Apatin) 11.5 százalék, Angyal János (Zombor) 2 százalék, Alrich Vincze (Zombor) 7 százalék,

mind engedéssel. — Bernhard Károly ajánlata lesz elfogadva.

— **Óriási szélvész** dühöngött f. hó 24-én este. Jól megéptáztá Szabadka utcáinak fáit, itt-ott ki is tört egyéhnányat, különösen a külteleken pusztított a szélvihar.

— **Meghiusult betörés.** Két ízben is megkísérelte néhány ismeretlen tettes Kiss Ábel helybeli nagybirtokos Lonovics utcazi magtárának kirablását. E hó 23-ára viradóra a tulajdonos egyik cselédje vette észre, hogy a magtár ajtaján külerőszak nyomai vannak. A lakatot próbálgatták leverní a betörők, de úgy látszik munkájukban megzavartattak. 24 ére viradó éjjel az ismeretlen tettesek újra megjelentek a magtár ajtajánál és a keresztvasat sikerült is lefűrészelni, de szerencsétlenségükre Kiss Ábel cselédje, a kit gazdája a magtár őrzetével bízott meg és a ki forgó pisztolyal volt felfegyverkezve, a betörők felé lött, mire ezek kerekét oldottak és sikerült is nekük az éj sötétjében eüillanni. A rendőség nyomoz és biztosra veszi, hogy ha harmadszor is „kísérelteznek” megcsipí őket.

— **A „Szabadkai Önszegélyző és Jótékonyági Egyesület”** elnöksége azon egyhangu határozatot hozta, hogy Hartmann Rafaelné s Hartmann Rafael egyes. díszelőknök, az egyesület körül szerzett érdemeik elismerése céljából ragaszkodásának méltó kifejezést ad. Ennélfogva f. hó 27-én (csütörtök) esti fél 7 óra kor a díszelővel ünnepélyes átnyújtása alkalmából díszszólo alatt az egyesület összes tagjaival az ünnepelték lakásához vonul. Felhívják tehát a tagtársakat, hogy az ünnepély fényét emelendő az egyesületi helyiségben okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **Meghívó.** A szabadkai kerületi betegségező pénztár igazgatósága mint vigalmi bizottság 1898. február 6-án a „Pest szálloda” termeiben, elhalt tagjai árvaiknak segélyezésére sorsolással egybekötött táncvizigalmat rendez, melyre a közönséget fisztelettel meghívja Belépti díj személyenkint 80 kr. Csafádjegy 2 frt. Egy sorsjegy 10 kr. Jegyek előre váltthatók Fierst István czukrázdájában, a pénztár helyiségében és a rendezőségnél. Kezdeté esti 8 órakor. Felhívizetése és tombola tárgyak a jótékonycél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak.

— **Fofolet.** A szabadkai sport egylet küldte be hozzánk a következő közérdekű levelet: A napokban valaki panaszokozott, hogy a természet adta palicsi jégen való korcsolyázásért a sport egylet 5 frt bérletet, egyszeri korcsolyázásért pedig 40 frt szed, holott semmi kiadás nincs rá. Minélfogva tájékozásul tudatjuk, miszerint az egylet a városi pályáért 125 frt évi bért fizet, tetemes költséggel vízvezetékét rendezte be, a városi pálya berendezésére és fentartására karácsony óta 200 frt kiadása, a palicsi pálya fentartása körül 80 frt körül kiadása van, mindkét helyen fűtött helyiségek és szolgálk állanak a közönség rendelkezésére. Egysszóval az egylet mindent elkövet, hogy ezen edző sportot minél inkább megkedveltesse és terjessze s nem nyereszkedési szándék hanem azon természetes törekvés vezeti, hogy vállalatára rá ne szisszen, ha nem kénytelen vele. Ez pedig tisztán az időjárástól függ. Elmúlt évben pl. vagy 20 frt vesztesége volt az egyletnek. Nagy kérdés, vajjon a jelen tél nem fog-e ismét ugy végződni mint a tavali. Végül kiemeljük hogy a díj egyszeri lefizetése mellett ugy a városi mint a palicsi pálya használható.

— **Megverték.** Mily Barisa és Lavity Ist-

ván béregi lakosok Darazsetz Jánoshoz és PejáK Katalinnál voltak vízitben s összeszóllalkozván úgy elverték őket, hogy — még! A bajai kir. járásbírósnágnál tettesek feljelentést a sérültek; a bünjelet a tettesek azonnal feltűzelték: a bünjel egy szövőszék fíja volt.

— **Verekedés.** Jankováci levelezőnk írja, hogy f. hó 16-án d. u. 5 órakor Dági Péter, Csányik József, Miskolczi András és Szadai András jankováci suhancok össze szóllalkoztak, miközben Dági Péter és Csányik József a két utóbbit zsebkéssel megszurkálták és botjaikkal megverték, mely sérülések következtében Miskolczi András és Szadai András 10—14 napig gyógyuló testi sérülést szenvedtek. A beismerésben levő tettesek az orvosi láttelelet csatolása mellett a b. almási kir. bíróságnak feljelentett; míg 1 zsebkés és 1 bot — bünjelül — Jankovác község előjáróságának adatott át.

— **A mozgolódó szocialisták.** Drenkovits Pál, Futó Imés, Horváth Mihály Mátys Antal tompai lakosok szocialisták Ők maguk valjották be tegnap rendőrkapitányság előtt, hova titkos gyűlésezésekért és hatóság elleni izgatásért citálták be őket. Mindent bevallottak, és azt mondták, hogy nem bánják ha megfizetik is őket „előbb ők, aztán az urak” — ők mégis szocialisták.

— **Vesztett kutyák.** Bálthmonostoron vesztett kutyák garázdálkodtak f. hó 12-én. Az összes falusi kutyákon kívül megmárták Kovács Istvánt, Szekeres György leányát, Kovács Pál fiát, Szabados István fiát, Puche János fiát, Rokus István fiát Szlavikovits Márton fiát és Veress Józsefet. Gyógykezelésük iránt a hatóságok még most sem intézkedtek. Elég indolentia!

— **Tűz.** Habt Pál b. almási lakosnak a határban összerakott buzaszalmája f. hó 12-én d. u. 8 órakor kigyulladt és 30 frt értékben leégett. Biztosítva nem volt. Ember vagy állat élete nem veszélyeztetett. A szabadkai esendőr járőr kinyomozta, hogy Kriksz Mátys b. almási lakos melegedés céljából gyújtott tüzet a szalma közelében, s az vigyázatlanságból attól gyulladt ki. A beismerésben levő tetteit a b. almási kir. járásbírósnágnál feljelentették.

A jó szomszédok.

(Karczolat).

A Missisipi folyam hullámözöne mellett van egy város, melynek neve Kasza Bad. Lakják angolok, hollandok, négerék, hottentották sőt a magyaroknak, s még a bunyevácoknak is van benne telepük. Nos itt történt meg az a joizü historia, melyet el fogok mesélni.

Ott a szomszédok mind nagyon jó barátságban és egyetértésben élnek, (akárcsak nálunk) s így történt, hogy mikor Heir Al Quillard úr neje családi örömmel és egy kis szövőszék fiával lepte meg k. férjét, határozottan utasította az urát, hogy a szomszéd Mestury urat meg kell hívni a körösztblőre.

— A feleségét nem kell, az nem jó barátom. S így kapott Mestury úr ilyen meghívót:

John hiam körösztblőjőre
MESTURY URAT
szivesen látjuk.

Fájt pedig Mestury úrnak ez a dolog nagyon, de nagyon. Az ő feleségét nem is hívják meg! Csak ő! Igaz, hogy ő sokkal jobb barátja Heir Al Quillard asszonynak, mint az ő felesége, de mégis, ez nem illik.

Bosszút forralt. Lefőzést minőt még nem pipált a Kuba szigeteken sem egy dohány-

mindenütt — de mindig a színművészet kultuszának rovására.

Reméljük, hogy közgyűlésünk legközelebb már belátja a hiányok fennforrását és talál majd módust arra, hogy a bajt ott kell gyógyítani ahol van.

A közgyűlés most már nem hunyhat szemet továbbra is a történetek után és napirendre kell szednie a megbomlott ügyet!

Alter.

Szabadkai művész halála.

(Mesterházi Kálmán öngyilkossága.)

A miénk volt ő mégis, noha régen elköltözött tőlünk Szabadkáról. Itt született, itt látta meg először a kék levegőben fűdő napsugarakat, melyeket oly bájosan tudott a vásznon visszaadni. Itt szivta először magába a levegőt, melynek minden legrejtettebb sültóságát megértette, melynek minden mozzanatát le tudta festeni. Korán eltávozott köztőlünk, talán meg sem szerethetett bennünket, de Szabadka mindig büszke volt neves fiára. Most valami 15 éve eszébe jutottunk, lehozta műveit, ő maga is eljött s számos előkelő szabadkai család termeinek falait díszítik azon festményei, melyeket akkor itt megvettek. Szegény fiú volt, sokat kellett küzdenie míg a magasabb polozokra jutott, lángelméje, zsenije pótolta nála a vágyont, ez emelte ki a tuczat emberek közepi sorából. S most halott s gyászolja őt nemcsak szülővárosa Szabadka, de egész Magyarországon s a művészet muzsája.

Mi kergette ezt a jó kedvű bohém embert a halálba? Ere igazán alig lehet határozott választ adni. Ő maga egyik jóbarátjának hátrahagyott levelében azt mondja, hogy nagyfokú idegesség és anyagi zavarok. Akik ismerték ezt az örökké jókedvű embert, mindent inkább hittek volna, mint azt, hogy ideges is tud lenni, mindent gondoltak volna, mint azt, hogy az a pár száz forint, amivel hitelezőinek tartozott, a halál gondolatát lesz képes benne megérlelni.

Mesterházy Kálmán tizennégy év előtt megházasodott és feleségül vette báró Pongrácz Klárát. A vagyonos arisztokrata nő, kinek Somogyban, a balatonmenti Bün csinos birtoka van, akkoriban rendezte a fiatal művész anyagi viszonyait s Mesterházy évekig csendes, nyugodt családi életet élt. Nyugtalan, bohém vére azonban nem igen tűrte a családi élet kötelekeit. Szeretett legénykori barátai közé járni, a vig. társaságot csak úgy kedvelte, mint azelőtt s emiatt házi békéje sem volt zavartalan. Mindazáltal házasságának csak tizenharmadik évében tökélt el magát a válásra. A mult év január havában külön lakást bérelt a Kínizsy-utca 14. számú házában felesége pedig leköltözött somogyi birtokára, csak néha látogatván el ügyes-bajos dolgainak elintézése végett a fővárosba, ahol a Ferenc-köruton állandó lakást tartott.

Ez az egy esztendő míg feleségétől távol élt, az idegeit teljesen tönkretette. Jóbarátjának, Telegdy László festőművésznek sokszor panaszkodott:

— Meglásd, nemsokára öngyilkos leszek. Ez az életet tovább nem tűrhetem:

— Felesége nemrég feljött a fővárosba és meglásogatta őt a Nemzeti Szalonban. Ott beszélgetett vele egy ideig Telegdy barátja

jelenlétében. Közömbös családi dolgokról folyt a diskurzus. A művész már tegnap heves főfájásról panaszkodott feleségének és barátjának. 24-én reggel levelet írt mindkettőnek. Nejét arra kérte, hogy pontban 5 órakor látogassa meg, barátját pedig, hogy négykor keresse föl. A bárónő egy órával előbb jött és mire Telegdy odaért, a bárónő már ott ült a csinos ateljerben a baldachin alatt egy széken. Mesterházy, aki egy nyugágyon pihent alig szólt nejehez és mikor ezt kérdezte tőle, hogy mit óhajt, csak ennyit felelt:

— Most semmit, nagyon fáj a fejem.

— Jó, jó, szólt a bárónő — látom, hogy fáradt vagy, pihenj csak tovább.

Ekkor cseengelett be Telegdy, aklnek maga Mesterházy nyitott ajtót.

— Van itt még valaki? szólt Telegdy.

Mesterházy csak ennyit felelt:

— Van!

És ezzel mindketten bementek az ateljerbe, a hol a bárónő ült.

— Mőltóságod is itt van? szólt Telegdy Mesterházyhoz.

— Ötre hívtó a férjem, de én már négykor jöttem. Tudom, hogy Kálmán milyen ideges nem akartam vártni.

— Nemde, bárónő, szép itt minden, folytatta Telegdy a beszélgetést. — Hogy tetszik férje műterme?

— Kellémes művészi otthon, volt a válasz.

Mesterházy hallgatta a beszélgetést, majd kifelé indult az előszobába. Az ajtót kinyitotta, a küszöbről még egyszer visszanezézett és betette maga után az ajtót.

E pillanatban tompa dőrrénés hallatszott be az előszobából.

— Valami összelőrött, szólt a bárónő. De ugyanekkor véreses sejtjelemtől megkapatva, mindaketten az ajtóhoz rohantak és fölnyitották.

Mesterházy Kálmán már ott feküdt a padlón halva. Halántékából patakzott a vér.

— Az istenért bárónő, kiáltott Telegdy — mi történt önök között?

— Semmi, igazán mondom, semmi! sikoltott a bárónő.

A másik perczben már nyolczvanéves ősz anyja is ott volt fa holttesténél és hárman sirtak kétségbeesve az öngyilkos teteme fölött. A padló tele lett vérrrel, a kilencz miliméteres új revolver golyója a jobbhalántékon ment be és a balhalántékon kirepülve a falhoz esett. Megülte a boldogtalan embert egy szempillantás alatt. — A megremült jóbarát talált az íróasztalon egy sűrűn leirt négyoldalas levelét. Keservesen panaszkodik abban Mesterházy a sors mostohasága ellen és a többek közt ezt is mondja benne:

— Nagyfokú, idegességem és adósságaim kergettek a halálba.

Majd arra kéri barátját, legyen anyjának gyámolítója. Agyvelőmet pedig bontasd fel — írja — nehogy visszakérldjek e csuf világra. Majd kéri, hogy adják el ingóságait és fizessék ki vele adósságait. Egy kis czédulán föl is sorolja, kinek tartozik. Nemsokára megérkeztek a hatóság emberei és egy óra mulva már a morgue hideg bonczóasztalán feküdt a boldogtalan művész. A Nemzeti Szalon, melynek az öngyilkos gazdája volt, és amelynek ügyeit még ma délben teljesen rendezte, holnap igazgatósági ülést tart, hogy a temetés iránt intézkedjék.

* * *

Mesterházy Kálmán Szabadkán, 1857-ben született. Iskoláit Budapesten végezte s elő-

szőr a zenészi pályára készült, de erről a tervéről le kellett mondania, mert kezét törte. 1871 ben a festészetet kezdte tanulni. Rövid ideig a külföldön is járt, hogy magát a jelesebb művészet iskoláiban kiképezze. Művei 1874 óta láthatók a kiállításokon. Gróf Zchy Jenő társaságában sokat fáradozott azon, hogy a képzőművészeteket a vidékkel is megkedveltesse és Szabadkán, Székesfehérvárott, Debrecenben, meg Kolozsvárott szépsikerű kiállításokat rendezett. Mesterházynek a fővárosban festő-iskolája is volt, amelyet sokan látogattak.

Mesterházy.

Szenvedni és élni nehezebb mint szenvedni és meghalni.

De csoda-e ha szegény Mesterházy a könnyebb megoldáshoz nyúlt. Mert van-e elviselhetetlenebb győtrelem mint lelkünkkel a szépet, a művészt átfogni, annélkül, hogy alkotásainkba művészi szenczióinkat belelehelhetnők.

És Mesterházyt éveken át ez a lidércnyomás ülte meg. Művészi behatások iránt fogékony lelkében ha fölgyulladt az alkotás láza, néhány eszetvonás után csalódottan fordult el a festőállványtól. Munkájában nem ismerte fő gondolatainak s érzéseinek mását s elcsüggedve, képességében megcsalódva hovatovább gyöngülő önbizalommal nyúlt palettejéhez.

A művészetet vívódásai és lelket zuzó viharzásai közepette, így gondolta, más nem óvhatja meg a kétségbeeséstől csak az asszony. Nem sok asszony, csak: egy asszony.

Lehet, hogy mikor egyre gondolt és nem valamennyire már talált is egyet.

Ez is abban a narkotikus világban élt a melynek külön erkölcsű és társadalmi törvényei vannak. De ők elfogadták a nyárspolgárok morális szabványait és egybekeltek azok rendje és módja szerint.

Minek fössem le, hogy miként éltek. Nem szeretem az asszonyi gonoszágot tollamra szedni. És ha az asszonynebből egy meggyötri az ura gyermeki szeretetében szentként élő anyát, még ezt is megbocsátom, még ezt a perverz gyűlöletet is; a többi miatt akik ha gyűlölnék is — szeretnek.

Én megbocsátom, ti is megbocsáthatjátok — csak a fiú, az nem bocsáthatja meg.

Ködben úszó decemberi éjjelen talákoztam vele utójára. Betértünk együtt egy Andrassy uti kávéházba. Nagyon de nagyon fáradt volt már a szegény piktör. Egykor fürge esze olykor a mondatok közepén nagyokat hicsaklott s csak ügyes-bajjal haladt előre. A művészetéről beszélünk. Ugy emlegette mint egy szivtelen kaczer teremést a ki minden légyott elől megszökött. Az asszonyok is szöba kerültek.

Nem nagyon hevitette ez a téma, fáradt volt már, nagyon fáradt és erős italokkal élt.

S most olvasom hogy véres tetemen keresztlugrált egy asszony. A rendőrtisztviselő megszöla érte. Nem hiszem, hogy így volt. Nem tudom elhinni. Ezt csak Judit tehette volna: Manassze özvegye.

* * *

Immár golyótól elvérzett agyában, az élet első villanása itt fakadt. Szülőanyja itt e városban hallgatta első gyűgyögését verőfényes anyai boldogsággal...

Szíves szomszedság, kedves atyafiság vele örvendett s fokozta tuláradó anyai rajongását.

termelő is. A bosszu megérlelődött keblében és mikor de térjünk sorára.

Történt pedig egy évvel ezután az eset után, hogy ismét arra a vidékre szállott a gólya. A Mississipi vidékbeli gólyák pedig nagyon feledékenyek s így ahelyett, hogy a gólya megint Heir Al Quillard ur házába kopogtatott volna ba a kis babával — a szomszédhába Mesturyékhoz szállott.

Heir Al Quillard az utcán találkozott Mesturyval, ki örömprepesve mesélte el neki a kis szőszke baba megérkezését s azt, hogy csak a legintimebb barátjait fogja meghívni a körösz-tőlöre.

— Helyes, helyes, csak a legeslegintimebbeket, csak a belső barátokat, mi is úgy tetünk tavál, csak téged hívtunk, a feleséged még nem is volt eléggé jóbarát a meghíváshoz!

Heir Al Quillard neje másnap ilyen meghívót kapott,

John fiunk körösz-tőlőjére
HEIR AL QUILLARD
asszonyt szívesen látjuk.

Mérgesen dohogott Heir Al Quillard, a homlokát vakarva

— Ez az intim barátod? Nem én, de a feleségem!

S vastag kék czeruzával írta a levélre: »vissza«.

A történetet ellette

Sz.

SZINHÁZ.

— **Jutalomjáték.** «Egy párisi regény» Csiszér Kálmán csütörtöki jutalomjátéka alkalmával közönségünknek rendkívüli művelzetben lesz alkalmá részeseülnie. Az előadás nagyban fogja emelni, hogy a jutalmazandó iránti szíveségből az operanékesné kis szerepét Ledófszky válalta el s Sulliván bájos «Gárdista» keringőjét fogja énekelni, míg Juliáni tenorista szerepét közönségünk kedvencz tezoristája Mihályi Ernő fogja játszani s a «Lal-arouh» nagy opera legszebb áriáját is ő éneklí Gaál Ferencz zenede igazgató zongorakíséretével. A többi főszerepeket Csiszér K., Lomiczy B., Erney J., Deréki, Nyitrai, Ebergényiné, Lányi Irma, Hatala Györgyike, Cs.

Radó Rózsika, Boros Ferike, Torosi Katicza, Keresztélyi Flóra és Kecskés Ilona fogják játszani. Érdekes lesz hogy az 5 ballettencosnót Cs. Radó Rózsika, Torosi Katicza, Boross Ferike, Kecskés Ilona és Kovacsics Margitka fogják személyesíteni s a 4. felvonásba ballett ruhába fognak megjelenni.

A czigány. Szigligeti remek népszínművét láttuk vasárnap. Az előadás élvezetes volt a szereplők mindannyian jól játszottak. Különösen Pesti Ihsz Lajos alakított találóan a Zsiga czigány szerepében. Ledófszky és Ferenczy pompásan énekeltek a darabban előforduló szebbnél szebb magyar nótákat. Lányi Irma (Rozsi) érzéssel játszott.

Törvénykezés.

Váratlan vizittelő látogatása. Nagyon csinos szobalánya volt Szabó László zentai ügyvédnek. Tetszett is Döme Ferencz ügyvédi írónak, ki, — mikor egyszer a szép Hummel Amália leintett neki az utcára, hogy jöjjön fel — örömmel sietett fel a lépcsőkön és repeső szívvel nyitott be, nem Hummel Amáliához, hanem Szabó László ügyvédi irodájába, hol Zoricz András, Szabó irnoka irogatott, ki a váratlan vendéget felszólította, hogy ott semmi dolga nem lévén távozzék.

— De nem ám, kiáltá Döme s nemsokára pofonok hangzának s két emberi alak gurult le a lépcsőn kiknek egyike a fején súlyosan megrugott Döme volt. Szabó ügyvéd feljelentette magánlaksértésért Dömét, Döme feljelentette súlyos testi sértésért Zoricst, Szabó még feljelentette becsületsértésért Dömét, mert ez az eset után sértő nyilatkozatokat tett valami korcsmában róla. A szép Hummel Amália tanu volt.

Érdekes része volt a tegnapelőtti megejtett végtárgyalásnak a tanu Hummel Amália kihallgatása.

Elmondta, hogy 26 éves s hogy csakugyan intett Dömének, hogy jöjjön fel hozzá egy kis barátságos beszélgetésre. A kir. törvényszék épen azért Dömét a magánlaksértés vádjá alól felmentette. De becsületsértésért 100 frt büntetésre ítélte. Zoricst szintén felmentették, mert jogos önédelem közben sértette meg Dömét. Az ügyész általában felebbezett Szabó ügyvéd pedig a magánlaksértés vádjá alól felmentés ellen lelebbezett.

Hirdetmény.

Szabadka város izr. hitközségének előljárósága ezennel tudatja az érdekeltekkel, hogy a 45 tagból álló választmányi testület választása február hó 13-án fog megtartatni.

A kik a választáson szavazati jogukat érvényesíteni akarják, összes hátralékos adójukat f. hó 27-én déli 12 óráig a hitközségi irodában lefizetni tartoznak.

Szabadkán, 1898. január 25.

Frankl Antal
jegyző.

Geiger A. Mór
elnök.

KARKOS ÉS TÁRSA

ezelőtt HORVÁTH ANTAL

DÉLIGYÜMÖLCS ÉS CSEMEGE KERESKEDÉS

SZABADKA RUDICS-UTCA 10. SZ.

Ajánlunk minden fajtájú déli gyümölcsöt u. m. Mandarinokat, narancsot, citromot, francia csemege mandolát, paradíót, mogyorót, boszniai valamint bordeauxi aszalt szilvát.

Halműekből, russlikat, spronnit, angolnát, ajokát, tengeri pisztrángot, ajoka gyürüket, olajban és caviárt.

Husműekből prágai sonkát és császárhust, nyersen és kifőzve, mortadelát di Bolgnia, veronai szalámít, továbbá minden fajtájú theát, theasüteményt, görcei gyümölcsöt stb. stb.

Együttal bátorkodunk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy bankettekhez, házimulatságokhoz stb. stb. gardinféttok, valamint oisiz salátát a legolcsóbb árak mellett, s a legizlésebb, valamint elegánsan arangirozva a hához szállítunk.

Minél számosabb megbízásért eszedzünk kiváló tisztelettel

Karkos és Társa.

Duna Szekcsőn

40 év óta fennálló, élénk forgalmu és igen jól jövedelmező, közvetlenül a Duna és az állami közut mellett fekvő

Téglagyár és mészkemence

a tulajdonos előrehaladott kora miatt előnyös feltételek mellett bérbe adandó. Bővebb felvilágosítással szolgát Krauss Pál Baján.

A ki komoly és előkelő hangu lapot akar járattni,	A ki az okos nemzeti politika hívének vallja magát,	A ki szereti az újságban is a szép stílust és jó ízlést,	A ki a szépirodalomnak java termékeit akarja olvasni,	A ki a humor és szellem termékeiben akar néha gyönyörködni,	A ki mindentől jól és mindig korán akar értesítve lenni,	A ki nem barátja a frázisoknak, de az érett és komoly politikai czikkeknek,	A ki minden ízében modern újságot akar járattni,	A ki óhajja a szabadelvűség fokozatos fejlődését és a magyarság ért föbösét,	A ki nem barátja a személyi kultusznak és megveti a személyes támadásokat,
ORSZÁGOS HIRLAP									
az fizessen elő az									
Mikszáth Kálmán.									
Előfizetési ára:									
Egy hóra 1 frt 20 kr. Negyedévre 3 frt 50 kr.									
Kiadóhivatal: Budapest, József-körút 65. szám.									